Seriál o EET

EET je téma, které se od března příštího roku bude týkat i všech lékařů a ordinací, kteří přijímají platby za hotové nebo prostřednictvím platebních karet. Abyste byli na tuto povinnost připraveni, budeme Vám pravidelně přinášet důležité informace o EET. Autorem článků je Ing. Tomáš Hajdušek, daňový poradce, který je vedoucím sekce správy daní a poplatků Komory daňových poradců ČR. Autor se účastnil připomínkového řízení k zákonu o evidenci tržeb a na toto téma přednáší laické i odborné veřejnosti.

Budete si moci přečíst, co to vůbec systém EET je, jak by měl fungovat, pro jakou skupinu doktorů je povinný a odkdy. Celý seriál bude zaměřen prakticky, takže se dozvíte, jak se do systému EET připojit či co dělat v případě poruchy internetu nebo výpadku elektrické energie. Svoje dotazy k EET už teď můžete směrovat na eet@cgm.com, případně do poradny umístěné na portálu www.cgmsvet.cz.

Jak elektronická evidence tržeb funguje?

Důvodem pro zavedení elektronické evidence tržeb byla snaha zamezit daňovým únikům, které jsou způsobeny krácením tržeb. Krácení tržeb standardně spočívá v tom, že do účetních knih je zanesena tržba v menší výši, než je tržba skutečná. Následná kontrola, prováděná s odstupem několika měsíců či roků, toto zkrácení tržeb často neodhalí. Aby se zmíněné manipulaci zamezilo, bude se nově každá přijatá částka v hotovosti tzv. „hlásit" on-line (po internetu) na finanční správu. Příjemce tržby bude mít za povinnost nejpozději při převzetí tržby nabídnout zákazníkovi účtenku. Na té ovšem bude muset být již vytištěn unikátní fiskální identifikační kód, tzv. FIK. Ten se získá tak, že pokladní zařízení pošle informaci o výši přijímané hotovosti na server finanční správy a odtud se vrátí vygenerovaný FIK. Nejprve tak bude muset obchodník tržbu nahlásit na úřad a teprve poté bude moci být účtenka vytištěna. Po návratu domů si bude moci zákazník na zvláštní internetové stránce ověřit, že je FIK pravý, tedy že byla daná tržba obchodníkem skutečně přiznána.

Schematicky lze vyjádřit systém EET takto:

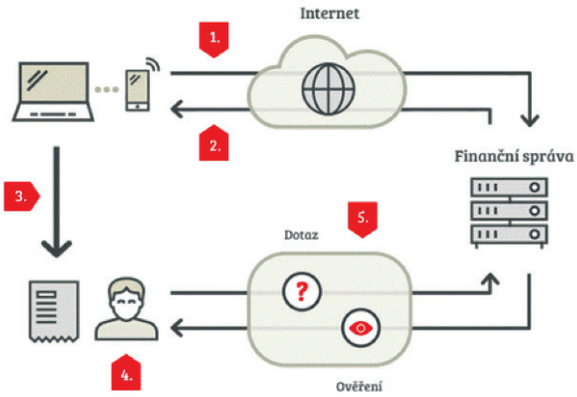

Důležité je si uvědomit, že účtenku je třeba mít vytištěnou nejpozději v okamžiku převzetí hotovosti. Než si tedy doktor nebo sestra převezmou od pacienta hotovost, musí mít pro něj připravenu účtenku se všemi náležitostmi. V prvé řadě musí být na účtence uveden FIK. Celá komunikace mezi pokladním zařízením a serverem finanční správy tak musí proběhnout v době od namarkování útraty či nákupu do vytištění účtenky.

Vždy tak dojde k této posloupnosti akcí: namarkování útraty/nákupu -> odeslání informace na server finanční správy -> vygenerování fiskálního kódu -> příjem informací do pokladního zařízení -> tisk účtenky. Teprve po vytištění účtenky včetně fiskálního kódu může dojít k převzetí hotovosti.

Pro koho je evidence tržeb povinná?

Zjednodušeně lze říci, že elektronická evidence tržeb je povinná pro všechny podnikatele, kteří přijímají tržby v hotovosti. (A to bez ohledu na to, zda se jedná o plátce daně z přidané hodnoty, nebo ne.) Ovšem nikoli jen pro podnikatele, v některých případech stihne tato povinnost i neziskové subjekty, jako jsou např. různé spolky (sportovní kluby, hasičská sdružení, divadelní spolky apod.). Z povinnosti evidovat tržby jsou naopak zákonem plošně vyňaty mj. obce a města a jimi zřizované příspěvkové organizace.

Evidovat není nutno příjem z činnosti, která sice je podnikáním, ale příjem z této činnosti je z hlediska obvyklých tržeb ojedinělý. V případě ambulantních lékařů však toto neznamená, že by nemuseli evidovat občasné úhrady od pacientů. Naopak, přestože se sice jedná o občasné úhrady, i tyto platby podléhají evidenci tržeb.

Podle zákona o evidenci tržeb je nutno evidovat takovou tržbu, která splňuje dvě základní podmínky – formální náležitosti pro evidovanou tržbu a zakládá rozhodný příjem.

- Formální náležitosti splňuje tržba, která je uskutečněna:
- v hotovosti,
- prostřednictvím platební karty,
- šekem,
- směnkou,
- stravenkami či jinými poukázkami,
- započtením kauce nebo jiné jistiny, složené jedním z předchozích způsobů.

Rozhodným příjmem se pro účely evidence tržeb rozumí u fyzických osob příjem ze samostatné činnosti, která je podnikáním. Není tak nutné evidovat např. příjem z pronájmu nebo nahodilé a jednorázové příjmy, které nejsou podnikáním (prodej přebytků ze zahrady na trzích apod.). U právnických osob se rozhodným příjmem rozumí příjem z činnosti, která je podnikáním.

Evidenci tržeb podléhají rovněž platby mezi dvěma podnikateli, pokud jsou prováděné v rámci podnikání a jsou provedeny jedním z výše uvedených způsobů.

Povinnost evidovat tržby nastala od 1. prosince 2016 pro první skupinu podnikatelů, a to v oboru ubytovacích (NACE 55) a stravovacích (NACE 56) služeb. Od 1. března 2017 evidují tržby všichni obchodníci. Od 1. března 2018 povinnost evidovat tržby dolehne na všechny zbývající subjekty s výjimkou určitých řemeslníků, mezi které patří např. výrobci nábytku, opraváři domácích spotřebičů, kadeřnice nebo provozovatelé saun a solárií. Tito řemeslníci budou evidovat tržby až od 1. června 2018. V případě lékařské péče nastává povinnost evidence tržeb od 1. března 2018.

Jak zjistit, odkdy má poplatník začít evidovat tržby?

V praxi bývá problém s určením, do kterého oboru činnost poplatníka patří, a odkdy je tedy povinen své tržby evidovat. Uvedeme si proto, jakým způsobem lze toto zjistit.

Český statistický úřad

V zákoně jsou jednotlivé činnosti určeny odkazem na klasifikaci CZ-NACE, kterou vydává a udržuje Český statistický úřad (ČSÚ). Aktuální znění této klasifikace je možné najít na adrese https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_cz_nace. ČSÚ rovněž poskytuje bezplatnou metodickou pomoc při zatřídění činností poplatníka do klasifikace CZ-NACE.

Jako pomůcku je možné použít informace, které o každém poplatníkovi, jemuž je přiděleno IČO, vede ČSÚ. Jednou z těchto informací je také uvedení klasifikace CZ-NACE u jednotlivých činností poplatníka. Informace o poplatníkovi lze najít na adrese http://apl.czso.cz/irsw/ po zadání jeho identifikačního čísla.

Finanční úřad

Každý poplatník může požádat svého místně příslušného správce daně o vydání rozhodnutí, kterým správce daně posoudí činnost poplatníka a určí, odkdy má poplatník zahájit evidenci tržeb. Předmětem závazného posouzení ale mohou být všechny zbývající situace, kdy není jasné, zda má poplatník povinnost provádět elektronickou evidenci tržeb. Žádost o závazné posouzení podléhá správnímu poplatku 1 000 Kč. V podané žádosti je nutné, aby poplatník podrobně specifikoval, jaká je jeho činnost, ze které bude plynout posuzovaná tržba.

Stanovisko správce daně v rozhodnutí o závazném posouzení je závazné pro obě strany, tj. jak pro správce daně, tak pro poplatníka. Lhůta pro vydání rozhodnutí o závazném posouzení je nejvýše 3 měsíce, ovšem to je lhůta maximální. Daňový řád ukládá správci daně, aby při vyřizování žádosti postupoval bez zbytečných průtahů.

Metodika Finanční správy ČR

Cenné informace z hlediska určení správného termínu pro zahájení evidence tržeb lze najít v metodických pokynech Finanční správy ČR. Základní metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb ze dne 31. srpna 2016 je dostupný na adrese http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Metodika-k-evidenci-trzeb_v1.0.pdf.

Soukromé subjekty

Mnoho informací o zatřídění činností do klasifikace CZ-NACE lze bezesporu najít volně na internetu. Adresu www.nace.cz je možné uvést jako jeden z mnoha volně dostupných informačních zdrojů. Zatřiďováním činností do klasifikace CZ-NACE se rovněž zabývá řada privátních subjektů, které lze najít na internetu. Jejich stanovisko sice není pro správce daně závazné, ale bývá zpravidla pro svoji vysokou odbornost respektováno.

Oblast zdravotnictví

Zdravotní péče je v klasifikaci CZ-NACE zařazena v oddíle 86 – Zdravotní péče. Tento oddíl zahrnuje akutní nebo dlouhodobou zdravotní péči poskytovanou nemocnicemi, a to jak všeobecnými, tak specializovanými chirurgickými a psychiatrickými klinikami a odděleními nemocnic, léčebnami pro osoby závislé na návykových látkách, sanatorii, zařízeními preventivní medicíny, léčebnými a pečovatelskými ústavy, rehabilitačními středisky, nemocnicemi pro léčbu lepry a ostatními zdravotnickými zařízeními, která disponují ubytovacími možnostmi a která poskytují širokou paletu lékařské péče, ať už se jedná o diagnostiku, ošetření, nebo léčbu.

Tento oddíl dále zahrnuje konzultační a léčebné činnosti praktických lékařů, specializovaných lékařů a chirurgů. Patří do něj také všeobecná a speciální zubní péče a čelistní ortopedie. Kromě toho sem spadají i všechny činnosti humánní medicíny, které nejsou vykonávány v nemocnicích nebo lékaři, ale příslušníky středního zdravotnického personálu, kteří mají právní kvalifikaci k ošetřování pacientů.

Ing. Tomáš Hajdušek, daňový poradce